

Keuzedeel mbo

Historische vleugels en piano's

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0863

Penvoerder: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Gevalideerd door: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Op: 07-09-2017

1. Algemene informatie

D1: Historische vleugels en piano's

Studielast

480

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

In Nederland zijn er een aantal gespecialiseerde restauratieateliers. Door het volgen van dit keuzedeel verruimt de beginnend beroepsbeoefenaar zijn kennis en kunde ten aanzien van historische vleugels en piano's en vergroot zo zijn waarde voor het gespecialiseerde bedrijf.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit keuzedeel leert de beginnend beroepsbeoefenaar over historische ontwikkelingen in de constructie en toepassing van historische vleugels en piano's. Dit leidt tot een beter begrip en analysevermogen van zowel oudere als moderne instrumenten.

Branchevereisten

Aard van keuzedeel

Verdiepend

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Inventariseert de kwaliteiten/mogelijkheden van een historische vleugel of piano

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de rol van uitvoerend vakman die gestructureerd te werk gaat bij het inventariseren van de kwaliteiten/mogelijkheden van een historische vleugel of piano. In zijn werk heeft hij te maken met afbreukrisico's. In dit geval zijn deze risico's nog groter omdat het gaat om een historische vleugel of piano.

Een goede analyse van de technische specificaties en de technische staat van de historische vleugel of piano is essentieel om te kunnen bepalen of het instrument in aanmerking komt voor restauratie. Hiervoor is kennis van de akoestische constructie, de werking van het mechaniek en de meest gebruikte materialen in hun historische bewerking en toepassing van belang.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor het plannen, organiseren en uitvoeren van zijn eigen werkzaamheden. Hij is daarbij eindverantwoordelijke voor de totale productie. Hij voert zijn werkzaamheden zelfstandig uit. Hij legt voor zijn werkzaamheden verantwoording af aan zijn leidinggevende en/of opdrachtgever. Opdrachtgevers moeten kunnen vertrouwen op zijn vakmanschap.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van de ontstaansgeschiedenis van vleugels en piano's
- heeft kennis van de akoestische constructie van historische vleugels en piano's
- heeft kennis van de werking van mechanieken van historische vleugels en piano's
- heeft kennis van de meest gebruikte materialen in hun historische bewerking en toepassing
- heeft kennis van toonstelsels en intervallen uit de historische stempraktijk
- heeft kennis van traditionele stemgereedschappen
- Heeft kennis van de erkende specialisten in het veld
- heeft kennis van relevante bronnen om de waarde van (geviseerde) historische vleugels en piano's te bepalen

D1-K1-W1: Legt de gegevens van een historische vleugel of piano vast

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt de historische vleugel of piano middels gerichte observatie en metingen. Hij kijkt daarbij in het bijzonder naar de akoestische constructie en de constructie van het mechaniek. Hij legt de onderzoeksgegevens vast middels een beschrijving, foto's en geluidssamples en onderzoekt op basis van beschikbare bronnen de waarde van het instrument.

Resultaat

De gegevens van de historische vleugel of piano zijn vastgelegd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont inzicht in de samenhang van de verschillende onderdelen van de akoestische constructie;
- toont inzicht in het functioneren van het mechaniek;
- onderzoekt de historische vleugel of piano zorgvuldig en voorzichtig;
- kiest de juiste gereedschappen en hanteert de juiste technieken.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Onderzoeken

D1-K1-W2: Analyseert de technische staat van de historische vleugel of piano uit een bepaalde stijlperiode

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de onderzoeksgegevens in (retro)perspectief. Hij beredeneert het 'grondplan'/ontwerp van de historische vleugel of piano door basiskennis van de pianotechniek te combineren met kennis van een specifieke

D1-K1-W2: Analyseert de technische staat van de historische vleugel of piano uit een bepaalde stijlperiode

stijlperiode. Hij bepaalt de muzikale kwaliteit van het instrument aan de hand van de materiaalkeuze en de staat waarin de kast en de verschillende akoestische en mechanische onderdelen zich bevinden.

Resultaat

De technische specificaties zijn geanalyseerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- past bestaande kennis m.b.t. het functioneren, de klankproductie en de akoestische constructie van een moderne piano/vleugel toe op een specifieke/uniëke historische vleugel of piano;
- beredeneert aan de hand van de gevonden gegevens nauwkeurig de uitgangswaarden voor afregeling van het mechaniek;
- vormt een helder onderbouwd beeld van de kwaliteit van de historische vleugel of piano aan de hand van de gebruikte materiaalkeuze.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten

D1-K1-W3: Bepaalt of de historische vleugel of piano in aanmerking komt voor restauratie

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt de materiaalkosten van een gehele of gedeeltelijke revisie. Hij schat in of hij eventueel ontbrekende onderdelen zelf kan herstellen of nieuw moeten worden geproduceerd. Hij bepaalt aan de hand van het totaalbeeld dat door onderzoek en analyse is ontstaan, of de historische vleugel of piano in aanmerking komt voor restauratie.

Resultaat

Duidelijk is of de historische vleugel of piano in aanmerking komt voor restauratie.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- doet een nauwkeurige muzikale waardebeoordeling van de historische vleugel of piano;
- maakt een realistische inschatting van de financiële consequenties van de uitvoering van de werkzaamheden.
- maakt een realistische inschatting of de historische vleugel of piano in aanmerking komt voor restauratie;

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Bedrijfsmatig handelen

D1-K1-W4: Maakt met het oog op eventuele restauratie een gedetailleerd plan van aanpak

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de noodzakelijke restauratiewerkzaamheden in een plan van aanpak, waarin het beoogde resultaat, de uit te voeren werkzaamheden (intern en/of extern) en de te gebruiken materialen uiteengezet worden.

Resultaat

Een gedetailleerd plan van aanpak is gemaakt.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- beschrijft duidelijk en eenduidig het beoogde resultaat;
- zet de benodigde capaciteit (intern en/of extern) voor de uit te voeren werkzaamheden overzichtelijk uiteen
- onderbouwt de te gebruiken materialen en middelen;
- maakt een realistische planning in de vorm van een stappenplan.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren